

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Tractatus co[n]sultatorij venera[n]di magistri Henrici de
Gorychum artium et sacre theologie p[ro]fessoris
illuminatissimi quondam insignis vniuersitatis Coloniensis
vicecancellarij ac Burse Montis ...**

Heinrich <von Gorkum>

Jmpressus Colonie, Anno supra Jubileum terci

VD16 H 2128

De observatione festorum

[urn:nbn:de:bsz:31-299185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-299185)

De observatōe festōrū **Co. lx.**

nō psequorē in struimur. vel ad psequendū. vel ad feruentius etiā aliqua maiora psequēdū. vel ad quedā illicita curādū. vel forte qz hmoi tribulatōes quibusdā p ruc sic dispositis pficiūt in augmentū virtutis. licet nos lateat. quis em p sumit iudiciōrū dei rōnes discutere. **N**az qd infirmo sit vtile magis no vit medicus qz egrotus. teste Augu stino. Indubitatē tamē parer misericordiā. 2 deus totius solatiōis ex misericordiā sua nullū bonum dimittit irremuneratū. ppter qd si optamus nō pcedit tñ pcessiōes suis muneribz nō frustrat. **A**deamus igitur cū fiducia ad thronū gratie dei. vt misericordiam psequamur 2 grām inuouamus in auxilio oportuno. ad **Hebr. iij.** Nempe 2 si peccatores ex parte suoz demeritorum nō iniuste sub pncipe maligno huius mudi relinquuntur torquendi. tñ ab eius eripiuntur faucibz ex misericordia nūmie charitatis. qua tñ dilexit peccatores deus. vt in similitudine carnis peccati miseret vnigenitum suū Iesum chri stū dñm nostrū qui cū eodem patre 2 spū sancto vīuit 2 regnat deus vnus per omnia secula seculorū Amen

Ompliet tractatus de processio nibz ecclesiasticis collatiue 2 pparatus per venerabilem virum magist rum Henricū de Goychū. sacre Theologie professorē. circa fructū ecclesiasticarū processio nū. ad gloriā dñi Iesu chri sti saluatoris nostri

Tractatus dñi Henrici Goychū. de observatiōe festoz. ad gloriā benedictę trinitatis. gloriose qz virginis Marie necnon totius celestis curie

Via materia de festoz obseruatōe sub practica occurrit quotidiana. tanto

dearticulata eius discussio est magis necessaria quāto est magis vilitata 2 plures scrupulos p̄suevit insere cōscientiosis. itaqz ad eius magis exquisitā examinatōnem p̄t for̄mari titulus p̄ talis questionis tenorem. **T**erū diebz festiuis sit illicituz insistere labori aut exercitio operum corporalū. Ad questionis huius absolutōnem p̄cedendū est per quasdam propositiones.

Institutio festoz p̄ partim dici moralis. partim etiā p̄ ceremonial. 2 partim iudicialis p̄ma.

Hec p̄posio p̄ suas pres dedaratur. **S** aut hmoi institutio sic partim moralis p̄. qz moralia dicuntur aliqua p̄cepta que p̄tinent ad dicitamen rōnis. **I**nest aut homini dicitamen rōnis. qz ipse debitor est beneficij vel obsequij exhibendi illis a quibz beneficia accepit. **Q**uia igitur occupatio p̄ laborē corporale distrahit mentē hois ne possit se cōuertere ad deum iura gratiaz. sup beneficijs ab eo p̄ceptis referēdo. 2 laudū p̄conia sibi rependēdo. quoz rāmen est debitor. **P**stat qz recte rōnis dictamine p̄cipiente sit interdū cess

b i.

Tractat' mgr̃i Hērici Borychū

sanctū ab h̃mōi laborib' dīstrahēri
bus. quatenus mens humana ascē
dere valeat ad acē sup: adictos in
q̃b' diuin' cult' p̃cipue exerceat. **Cō**
firmat. nā hōi inest naturalis incli
tio ad hoc q̃ cuiuslibet rei necērie des
putet aliq̃d rēpus. sicut corp' p̃alt' refe
ctioi somno. et alijs h̃mōi. **Et** etiā
spūali refectōi qua mēs hōis i deo
reficit f̃m̃ dīctamen rōnis naturalis
aliq̃d t̃ps deputat hō. et sic d̃z h̃ate
re aliq̃d rēp' deputatū ad vacāduz
diuinis. **Huius rōni** **A**lter. magnus
p̃sentens sic d̃t sup: **Barthei.** q̃ in
determinatōe diei festiue vniū atten
dit q̃d est cā finalis. et hoc est q̃ cuz
hō in opere est vel negotio p̃iuate
vtilitat' occupatio ip̃a t̃ahit cor' ad
obliuiscendū q̃eris q̃ p̃ dilectōem et
gustū bonitatis in deo debet haberi
et ideo instituit et determinat feri
tus dies in quo ab occupatōe tali
separatus discat redire ad dei dul
cedinē experieadā. que postea in e'
remaneat memoria. **Paruz** vtraz
rōnū sumit a doctore sancto. quarū
p̃ma p̃cernit iusticie debitū inq̃struz
hō obligat ad gr̃az actōnes et obse
quiū rependendum suo benefactori
Sequida respicit p̃riam nostram
cōmoditatē inq̃strū mens reficit dū
exonerata ab alijs se trāffert ad va
candū deo. tūc em̃ pascat et spūaliter
reficit ab eo q̃ inuitando nos dicit.
Venite comedite et bibite inebriat
mini charissimi. **Lant. v.** Similiter
Ecll. xxiij. Trāste ad me oēs qui
p̃cupiscitis me et a generatōib' meis
is adimplemini. **Spūs** em̃ me' dul
cis et hereditas mea sup: mel et fauū
qui edūt me adhuc elurient. et q̃ b̃i
būt me adhuc sicut. **Deinde** p̃z q̃
festoz institutio sit partim ceremoni
alis. **Nā** q̃n ea q̃ cōiter p̃siderata p̃
tinent ad dīctamē rōnis. determina
tur ad sp̃alia cū respectu ad diuinū

cultū. tūc dicitur ceremonialia. sicut
determinatio de celebratōe sabbati
est ceremonialis q̃struz ad hoc q̃ de
terminat dies septim'. et sic in alijs
Tercia etiā p̃z q̃ sit p̃rim iudici
alis. nā h̃mōi determinatio etiā res
spectū h̃z ad res humanas. ordinat
em̃ ad quietē laborantiū. et sic perti
net ad iusticiā dominatiuā q̃ est in
ter d̃m et seruū. vñ **Exod. v. d̃z** q̃ in
die sabbati nō debet fieri q̃cūq̃ opis
vbi p̃sequēter subiūgit. vt requiescat
seruus tuus et ancilla tua sicut et tu
Parz igit' p̃pō q̃ ad oēs eius partes
verificata. igit' zc.

¶ Conueniēs est in festozū
ordinatione quendam ordi
nem assignare

¶ Hec p̃pō p̃z. nam ad celebrāduz
die festū p̃mū occurrit ip̃a cā final
mouens que tacta est in deductōe
p̃me p̃ris p̃pōnis p̃cedentis. **Secūdo**
attendit aliq̃d diuinū emergens po
tius ad determinādū vniū diem q̃
aliū. sicut in veteri testamēto deter
minabat dies septima. que respens
tabat quietē diei. id est cessatōem a
nouis operib' p̃cedendis. et fuit figur
ra quietis christi in sepulchro. q̃ sus
cit die septimo. loco cuius nunc cele
brat dies octauus. quo xp̃us resur
gens felicitatē eterne quietis ostēdit
in plena gratia aie et corporis p̃stitu
tū. vt ait venerabilis **Alter'** sup:
Bartheum. Et pari mō facile est
syllogizare aliq̃d diuinuz specialiter
emergēs circa cuiuslibet festi dedica
tione. **Consequenter** autē ip̃i sub d̃it
regulatur p̃ ordinatōes suoz. supio
rum qui sunt regulē inferior. quem
admodū superiores mouēt p̃ d̃is
cramen rōnis. et obligant inferiores
fm̃ modū illū ad obseruantia festoz
rum. sicut p̃ superiores modus eis
imponitur. sed magis et minus pro

De obseruatōe festozū fo. xli

vr postea distinctius specificabitur
Sicut ppositio vera.

pp
uy.

Rō dicat circa festoz obseruatia tā in psonis q̄ in loc̄ q̄ etiā t̄pibz p̄sare differentiam

Hec ppositio p̄ p̄mo ex cōi p̄dictione humanoz actū 2 statuzozū. in q̄bz artēdi p̄suevit varietas circūstantiaz. eo q̄ iparuz d̄n̄cia inducit d̄n̄ciam obligādi. Deinde p̄ in speciali. nam vr dictū est ad quietē dū quicq̄ ab opibz corp̄alibz fatigariuis mouetur hō ex rōnis d̄ctamine vr mens possit litero vacare diuinis. s̄ aliquoties 2 i q̄busdā t̄pibz emergit alius diuinū aliq̄d exercit̄as nos insistere d̄no officio 2 dei laudibus. **U**nde de die d̄nico d̄t b̄t̄us Apollon̄ q̄ illa die nihil agēdū est nisi deo vacādū. nulla opatio illa die sancta agat̄. nisi t̄m̄ hymnis psalmis 2 canctis sp̄ualibz dies illa transigat̄. **L**ucus cām sc̄tus Leo papa quasi affignās ait. **H**ec dies r̄atis diuinaruz dispensatōibz mysterijs est p̄secrata vr quietē d̄ in signe a deo est p̄stitutū in terris. in huius diei dignitate sit gestū in hac mūdus sumpsit exordium. in hac p̄ resurrectōez 2 mōis in seritū 2 vr̄ta sumpsit exordū. **S**iliter etiā de alijs festis facile ē aduertere.

Idē on̄di p̄r. q̄ ad celebratōez eius d̄ festi p̄ cessatōez ab opibz p̄ astringit diues q̄ paup̄ 2 interesse diuis p̄ eccl̄sticus q̄ laicus. 2 sic de alijs multimodis p̄sonaz d̄n̄cijs. **D**e locis idē p̄pendere nō ē difficile. cū aliq̄s patrono ē vni loci q̄ nō ē alteri loci. rōne cui celebratio festi instituit̄. **A**duertēdū autē p̄ declaratōe āpliori q̄lter festoz instructio p̄ dici partim moralis tanq̄ deriuata a rōnis d̄ctamine. **E**rēm sicut oē iudiciū rōnis speculatiue p̄cedit a naturali cognitōe p̄moz p̄ncipioz. ita etiaz oē

iudiciū rōnis p̄ctice p̄cedit ex q̄busdā p̄ncipijs naturalr̄ cognit̄. s̄ ex illis diuersimode p̄cedi p̄ ad iudicādū de diuersis. **Q**uedā em̄ sunt in hūanis actibus a deo explicita q̄ statim cū modica p̄sideratione p̄nt approbari vel reprobari p̄ illa cōia p̄ncipia. sicut q̄ parētes sint honozādi. 2 q̄ nō est occidēdū. r̄c̄ijs. **Q**uedā hō sunt ad quoz iudiciuz requir̄ multa p̄sideratio diuersaz circūstantiaz. q̄s p̄siderare diligēt̄ nō est cuiuslibet s̄ sapiēt̄. vr corā cano surge et honora p̄sonā sentis. **Q**uedā vero s̄ ad q̄ iudicāda indiget hō adiuuari p̄ instructōem diuinā. sicut est circa credēda. 2 hoc mō p̄cepta de festoz celebratōe referunt̄ ad dictaz men naturalis rōnis. pur est illuminata p̄ fidē ortho doxam

Ad cognoscēdū q̄ opa in festis p̄hibent̄ fieri. conungit̄ ex duobz locis veteris testamēti dirigi

Marz. nā Exo. ij. d̄r. memento vr die sabbati sc̄rifices. 2 i h̄ r̄agis finis obseruat̄ie sabbati seu festi q̄ est vacare rebz diuis. illa em̄ sc̄rificari d̄i cū in lege q̄ d̄no cultui applicatur. **D**eū subdit̄ in eo d̄ez loco. **S**eptio die d̄ni dei tui nō facies oē op̄. **D**eū hec vltis nude posita specificat̄. **L**e. xxiij. vbi d̄r. **D**e op̄ seruille nō facies in eo. **S**ra cui est aduertēdū q̄ op̄ seruille d̄r a seruiture. **E**st aut̄ triplex fuit̄. vna q̄dē q̄ hō seruit p̄cō fm̄ illud. **Q**ui seruit p̄cō seruū est p̄c̄i. 2 fm̄ h̄ oē opus p̄c̄i d̄r seruille. **A**lia h̄o seruit̄ ē q̄ hō seruit hōi. est aut̄ hō alteri seruū nō fm̄ mētē. sed fm̄ corp̄. 2 iō opa seruilia dicūt̄ fm̄ h̄ opa corp̄alia. in q̄bz vn̄ hō alteri seruit. **T**ercia aut̄ ē seruit̄ dei. 2 fm̄ hoc op̄ seruille posset dici op̄ latric quod p̄tinet ad dei seruitiū

b ij.

Tractat' mgr̃i H̃erici Bozychū

ap̃o. v. ¶ Non phibēt festa fieri opa
seruilia tercio mō accepta.

¶ Patz qz illud phibere repugnat
firi obseruatiōnis diei festiue. hō em̃
ad hoc ab alijs abstiner in die festo
vt vacet opibz ad dei seruitiū prinē
tibz. Et inde est qz sicut dicitur: Joh. vij.
Circūcisionem accipit hō in sabba
to vt nō soluaf lex Moysi. Jū etiā
dicitur: Math. xij. Sabbatis sacerdo
tes in templo sabbatū opant. et sine
crimine sunt. et sic etiā sacerdotes in
sabbato archā dñi circūferentes nō
transgrediebantur p̃ceptū de obser
uantia sabbati. igit' p̃positio vera.

ap̃o. vi. ¶ Nullus sp̃ialis actus exer
citiū est in diebz festiuis fm̃ se
prohibitum

¶ Patet qz exercitiū talis actus nō
est p̃tra p̃ceptū de obseruatiā sabbati.
puta si q̃s doceat ỹbo vel scripto
¶ Nāri. xvij. dicitur glosa qz faler et
h̃mōi artifices octant in die sabbati.
Lector autē diuine legis vel do
cto: ab ope suo nō desinit. nec tñ cō
raminat sabbatū. huius autē cā qz
nullus actus sp̃ialis est p̃rie serui
lis. eo qz vnus hō nō dicitur seruus alte
rius fm̃ mentem. sed solum fm̃ cor
pus. igitur zc.

ap̃o. vii. ¶ In diebz festiuis opus pri
mo mō dictū seruile pot' p
phibet q̃ opus sequūdo modo
dictū. q̃ius foret corporale

¶ Patet p̃positio. nam opa primo
mō aut sequūdo mō dicta seruilia
phibent in q̃stū p̃trariātur obser
uantie sabbati. Contrariātur autē ob
seruatiē sabbati in q̃stū impediūt ap
plicatiōē hōis ad diuina. et qz ma
gis impedit homo a rebz diuinis p
opus peccati. q̃ p op' licituz q̃uis
sit corporale. Ideo magis p̃tra hoc

p̃ceptū agit q̃ peccat in die festo. q̃ d
aliquid opus corporale licitū facit
¶ Li dicitur Aug' in libro de decz chor
dis. 2. Meli' faceret iudeus in agro
suo aliquid vtile q̃ in theatro sedicio
sus existeret. Et melius semine coz
die sabbati lanā faceret q̃ tōra die
in neomenijs suis impudice salta
rent. Est tñ aduertendū qz q̃ peccat
venialiter in sabbato p̃tra hoc p̃cep
tū nō facit. qz p̃tū veniale non ex
cludit sanctitatem. igit' zc.

ap̃o. viij. ¶ Opera cōia seruis et libe
ris q̃uis corporalia in diebz fe
stiuis fieri nō sunt phibita.

¶ Dec p̃positio patz p̃ doctorē san
ctum. opa inquit corporalia ad sp̃ias
lem dei cultū nō p̃tinentia intantuz
seruilia dicitur in q̃stū p̃rie perti
nent ad seruientes. in q̃stuz vero s̃z
p̃munia et seruis et literis nō meren
tur dici seruilia. qz scripture autorit
tas phibet solū opa seruilia. patz hu
iusmodi opa fm̃ se nō debere dici p
hibita. igitur zc.

¶ Multa opeꝝ genera etiam
corporaliū in festis nō esse p
hibita p̃ studiosus colligere
ex p̃pone primo p̃missa

¶ Patet verbi gr̃a. nam quilibet tā
seruus q̃ liter tenet in necessarijs p
uolere nō tñ sibi sed etiā p̃imo. p̃
cipue quidē et p̃mo in his q̃ ad salu
tez corpis p̃tinent. fm̃ illud Prouer
bioruz. xvij. Erue eos q̃ ducūf ad
mortem. Sequūdario etiā in dam
no rerū vitando. fm̃ illud Deu. xij
Non videbis bouem et ouē fratris
tui errantē et p̃teritibz. sed reduces
fratri tuo. hinc est qz opus corpora
le p̃tinent ad p̃seruandā salutē pro
prij corporis nō violat sabbatū. nō
em̃ est p̃tra obseruantiā sabbati qz
aliquis comedat et alia h̃mōi faciat

De obseruatōe festōrū fo. xliij

quibz salus corpis p̄seruat. Et propter hoc Zachari non polluerūt sabbatū pugnātes ad defensionem sup̄ die sabbati. vt legit p̄. Zach. ij. Nō sūt nec Helias fugies a facie Re sabel in die sabbati. p̄pter hoc etiam dñs Barth. xij. Excusat discipulz los suos q̄ colligebant spicas in die sabbati p̄pter necessitatē famis quā pariebantur.

¶ Consequēs est ex p̄positiōe octaua. nō fore i festis p̄hibita corpalia opa statim em̄erāda

¶ Verbi gr̄a opus corpale qd̄ ordinat ad salutē corpale alteri nō est p̄ra obseruatiā sabbati. vñ dñs lo hānis. vij. ait. Nō est indignamini qz totū hōiem saluū feci in die sabbati. Et inde est qz medici licite p̄nt medicare infirmos in die festo. et qz multo magis est p̄seruāda sal̄ reipublice p̄ quā ipediūt occisiones multarū et innumera mala et p̄palia et spūalia q̄ sal̄ corpalis vñ hōis. ideo p̄ tuitōe reipublice fidelitū licitū est in ista bella exercere i diebz festis. si tñ nēcitas hoc exposcat. s; nēcitate cessante nō est licitū bellare in diebz festis. Similiter opus corpale qd̄ ordinat ad iminēs dānū rei exterioris vitādū non violat sabbatū. vñ dñs de Barth. xij. Quis erit ex vobz hō q̄ hz vñā ouē et ceciderit in foueā nō ne renebit et leuabit eaz. Pari mō dicit de bladis merēdis si p̄culū imineat deuastratiōis p̄ hostiū inuasione aut ipis indisponē. nō solū autē de bladis s; alijs fructibz colligēdis et recōdēdis ad p̄uisionē sui et aliorū. Nō est intelligēdū de captōe allectū in festis. nā et papa indulget super hoc p̄pter t̄p̄is nēcitatē et cōis vitē vtilitatē. De censendū est de fossatis faciēdis p̄ munitiōe loci p̄ inimicos. et sic generalit̄ de opibz ordi-

natis ad dānū vitādū. et sic de fossatis est intelligēdū

¶ Quia nēcitas fert legē non habere. cōtingit eadē opa licita et illicita censere.

¶ Hoc p̄o aliquant̄ videt nora p̄ exempla qd̄ supra tacta sicut de tellare. de bladis merēdis. de faciēdis fossatis. Pari pacto molēdinorū vsu qñq; p̄pter instāre nēcitatē. de extratione aquarū in quibusdā saluūis ne destruantur fontes ex q̄bz effluit aq̄ q̄ est materia salis. et sili mō syllogis sandū est de alijs.

¶ Quia sub eadē p̄cessione cadūt p̄ncipale et cō accessoriū. p̄ fm hoc p̄ferri iudicium de pluribz generibz operū

¶ P̄t̄ p̄bi gr̄a p̄curatio eoz q̄ subueniūt ad p̄moduz reipublice ē qd̄ dā nēcariū p̄ncipale. qz p̄o in diuersis locis alia et alia abūdāt nēcitaria est p̄mutatio diuersarū rerū hūanarū indigentia sup̄pletū. P̄t̄ p̄ mercatores circuire diuersa loca etiā in festis vt ḡte sept̄ nēcitate. q̄ qñq; indiget nauigio. qñq; vecturis i q̄dri gio. vel si habeat equos nēcē est cor equos ferrari. Indigent etiā hospitijs et refectōne corpali. et sic de alijs. Inde fit qz oia silia opa p̄nt licite fieri in festis dū nēcitas exigit. oia em̄ respiciūt finē p̄cessus et ordinatū ad bonū humanū. igit̄ et.

¶ Cōtingit in festis nundinas vel fora fieri et tñ obseruātiā festi nō irritari

¶ P̄t̄ ex causis sup̄memoratis. alit̄ qñ em̄ p̄pter circūstātiās varias ex t̄pe vel situ locorū nō p̄nt optime institui alio t̄pe. vt si loca aliq̄ sibi inuicē sine vicina. et successio fiat iparū nūdinarū cōtingit interuenire aliq̄s

Tractat' mgrī Herici. Bozychū

dies festiuos. q̄ euitari nō p̄nt. z sic
p̄munis vtilitas cū necessitate excu-
sant a violatōe sabbati

pp̄o
Aug. In p̄missis sunt q̄dā remedia
in eozit p̄stūada vt p̄ trāsgres-
sionē sabbati tutior sit p̄scia

¶ Partz p̄bi q̄ra. Titanduz em̄ est
ne cupiditas sit eā exercēdi ip̄a opa
corpalia. sed vel vrgens nēcitas aut
reipublice vtilitas. aut aliq̄s alius fi-
nis p̄ se honest' aut laudabilis. Se-
quēdū est remediū vt q̄ minus p̄nt.
interesse diuinis p̄pter p̄dicta opera
exercēda ipsi suppleāt in elemosyna
rū largitōne aut datōne z alijs p̄ijs
opibz vt sic efficiant p̄ncipes sp̄ualit
um rependēdo p̄galia. vñ ad p̄posi-
tū Grego. omelia. xxi. exponēs illud
Esa. xli. Bonā in desertū abierē vlti-
mū z buxi simul. sic d̄r. Quid p̄ vlti-
mū nisi seculariū mentes exp̄sse sunt
q̄ dū terrenis curis adhuc inseruūt
nullū virtutū sp̄ualū ferūt fructum

Sed z si fructū p̄p̄iū vlm' nō ha-
beat. portare tū vites cū fructu solet.
q̄ z seculares viri intra sc̄am ecclē-
siā q̄uis sp̄ualitū virtutū dona non
habeāt. dū tū sanctos viros donis
sp̄ualibz plenos sustentāt q̄d aliud
q̄ vitē cū botris portant. Tercium
aut remediū est vt alio tpe q̄ cessat
necessitas implicādi se negocijs se-
cularibz. feruentius insistant diuinis
vt sic alio tpe recuperent q̄s p̄ori tē-
pore vidētur minus fecisse. Huius
exemplū legimus H̄eri. ix. de q̄bus
dam venientibz ad P̄osen q̄ d̄ce-
runt. Immūdi sumus sup animāz
hois quare fraudamur vt nō vale-
amus oblatōez ferre d̄no in tpe suo
inter filios israel. Et seq̄tur ibidē ex
p̄silio d̄ni vt alio tpe recuperent. q̄s
facere nō potuerūt tpe statuto. z pa-
riformiter in p̄posito. Quartū reme-
diū est vt saltez surgāt tanto mani'

et audiāt aut vnā missam aut plus
res q̄n festū est solenne si oportuni-
tas assit. vt si non satisfacciant ad to-
tum saltē partim recōp̄sant. p̄ hec
em̄ z ista remedia erit tutior hominis
p̄scientia ne p̄trauentat intentōi in-
stitutiōis celebrari ferias aut festa. q̄

¶ Recte decretū est. placita. p̄ **pp̄o**
cessus. z iudicia regulariter nō r̄.
exerceri diebus festiuis. q̄uis
interdū h̄mōi fieri nō sit illicitū
tū in casu nēcitat' vel pietat'

¶ Hec p̄o apparet ex p̄ncipijs an-
tea p̄libatis. q̄ h̄mōi actōes sp̄ualit
ter distrahit animū hois ne possit
vacare diuinis. Turbatōes etiam
frequēter z tentōes inducūt a q̄b
euadere absq̄ peccato nō est facile
Et ideo d̄ns Barth. v. d̄t ei q̄ vult
teū in iudicio p̄ndere z tunicam
tuā tollere dimitte ei z palliū. Sed
q̄ necessitas legem nō h̄z. q̄ etiā va-
cans pietati vacat fini in st̄uitōnis
festoz. hinc est q̄ in talibz casibz fieri
possunt non obuiādo intentioni
ip̄oz festozum

¶ Ad sentētiandū que opa in **pp̄o**
festis fieri aut nō fieri p̄tingit **evi**
licite. nō sufficit p̄siderare ip̄a
opa absolute. s̄ necē ē multi-
plicē distinctōem nō ignorare

¶ Hec p̄positio quasi summat p̄s̄
ta pluriū p̄p̄nū lupius p̄tactarum
Et p̄ istā quis p̄t dirigi ad discer-
nendū obseruantā festi aut ei' trās-
gressiōne. Unde diuersa sunt operū
genera. et eadē opa diuersis ex cau-
sis possunt practicari. z a diuersis et
fmi diuersa loca z circūstantias. ita
q̄ q̄dā p̄ se accepta essent licita q̄ ex
adiūcto sūt illicita z viceversa. p̄t
satis dearticulatū est per p̄us p̄ncip̄s

De obseruatōe festorū Fo. xliij

morata. nisi igit omnis talis diuersitas componatur non p̄ assignari sufficiens sententia sup festoz transgressione aut obseruatiā. igit zc

pp̄o
Fvj.

¶ Videt̄ potius expedies praua hominū arcenta consuetudine quedam ex festis in aliud cōmutare. q̄ amplius ea multiplicare.

¶ Hec p̄positio p̄z p̄mo quidem q̄z occasiones peccādi sunt amputā de. Constat aut̄ ex his dieb̄ q̄n̄ homines cessant ab operib̄ corporalib̄ tūc se uertūt ad p̄mesationes ad tripudia z ad alia exercitia corporalia quib̄ plura uicia sunt im̄mixta. p̄pter q̄d melius esset q̄ opibus mechanicis zlicitis occuparent̄ vt a talib̄ retraherēt̄. In huius exēplū potest adduci illud q̄d filijs israhel legit̄ euenisse. Cū em̄ p̄ni essent ad peccādū z p̄cipue ad idolatriam cōmiten dū. q̄n̄ eis vacare p̄mitterebatur. hinc pietas diuine dispensationis prouidit̄ remediū vt multitudine p̄ceptoz cerimonialiū adeo occuparentur vt vix eis aliq̄d spacium ociandū indulgeret. z pari passu videretur in p̄posito abulādū. igit zc

pp̄o
Fvij.

¶ Obseruatio diei dñice in noua lege succedit̄ obseruatiē sabbati. q̄ z si sit celebrior. t̄n̄ non debet nūc sicut tūc esse ita arcta prohibitiō operādi.

¶ Huius p̄positiōis p̄ma pars est satis nota. q̄z dies sabbati iudeozū p̄mutatus est in diēz dominicā. est aut̄ h̄mōi successio nō ex vt p̄cepti legis. sed ex p̄stitutiōne ecclie z p̄suetudine populū christiani. Cā autē q̄re nō debet̄ prohibitiō fore ita arcta. q̄z obseruatiō sabbati fuit̄ figuralis. si

gura aut̄ p̄tinet ad protestatiōem veritatis. quā nec in modico p̄terire oportet. Et ideo quedā opa nūc cōcedūt̄ tūc phibita sicut decoctio cibarioz z alia h̄mōi. Et etiā in quibusdā opib̄ phibit̄ facit̄ p̄t̄ necessitatem dispensant̄ in die dominica q̄ i sabbato iudat̄o. Et pariformiter intelligendū est de alijs festis nostris que succedūt̄ eozum festis. igit tur p̄positio vera.

¶ Explicet tractatus domini doctoris Henrici Borychum de celebratione festorum. in quo magistra li quadam examinatione refellit ea que conscientiosis plures scrupulos inferre consueuerūt ob quotidianaz practicam z obseruatiōis festorum diuersitatem

¶ Tractatus magistri Henrici Borychū doctoris sacratissime Theologie de Symonia z quodam casu matrimoniali. ad laudem t̄nedt̄e trinitatis glorioseq̄ virginis Marie. ac totius curie celestis Incipit.

Agitte

potētis acute p̄re dilecte mi in christo frater multis impedimentis se cretus neq̄z acut̄as vestrarū p̄p̄ositionū cum annexis probationibus sagittas valeo ita vt materia exigit̄ rejicere exquisite. neq̄ sententijs ita vt decet politis digerere. vtz sicut in arte picture nouit̄ q̄d dā p̄fusas unaginit̄ i choarōes tris

b iij.